

HALDEN
KOMMUNE

Bilde: Innspillskonferansen med Frivillighet Norge med over 90 deltagere.

Frivillighetsplan for Halden kommune

Temaplan 2023 - 2028

Dette er et høringsutkast for frivillighetsplanen for Halden kommune, som vil være gjeldende fram til 2028.

Frivillighetsplanen for Halden kommune er delt i to med et kunnskapsgrunnlag og en handlingsplan. Kunnskapsgrunnlaget inneholder føringer og kunnskap som er relevant for utarbeidelse av handlingsplanen. Handlingsplanen inneholder mål, med de tilhørende konkrete handlingene som skal utføres for å oppnå disse målene. Handlingsplanen er i hovedsak basert på frivillighetens utfordringer og behov, og er utarbeidet i tett samarbeid med en referansegruppe med representanter fra frivillige lag og foreninger.

Handlingsplanen finner du fra side 25.

Innhold

1.0 Innledning	4
1.1 Bakgrunn og politiske vedtak	5
1.1.1 Nasjonale føringer	5
1.1.2 Lokale føringer	5
1.2 Forankring	6
1.3 Verdigrunnlag	7
1.4 Kommuneplanen samfunnsdel 2018-2050	7
1.4.1 Folkehelse	8
1.4.2 Mangfold	8
1.5 Planens forhold til FNs bærekraftsmål	9
1.6 Organisering og prosess	10
1.6.1 Styringsgruppen	11
1.6.2 Arbeidsgruppen	11
1.6.3 Referansegruppen	11
2.0 Frivillig sektor	13
2.1 Definisjon av frivillighet	13
2.2 Nøkkeltall for frivillighet	14
2.2.1 Nasjonalt	14
2.2.2 Lokalt i Halden	17
2.3 Utviklingstrekk i frivilligheten	19
3.0 Utredningsbehov, mål, handlingsplan og strategier for å nå målene.	21
3.1 Utredningsbehov	21
3.2 Mål	23
4.0 Handlingsplan og strategier	25
4.1 Prinsipper for samspillet	25
4.1.1 Økonomiske konsekvenser for Halden kommune ved gjennomføring av handlingsplanen	25
4.2 Lokaler og utstyr	26
4.3 Administrasjon, kompetanse og ressurser	27
4.4 Samarbeid, nettverksbygging og møteplasser	28
4.5 Synliggjøring og rekruttering	29
4.5.1 Rekruttering av frivillige og synliggjøring av frivillige organisasjoner:	29
4.5.2 Rekruttering av barn og unge til fritidsaktiviteter	31

Bilde fra markeringen av frivillighetens år i 2022 i Busterudparken.

Frivillighetsplan for Halden

1.0 Innledning

I Halden kommune bidrar et stort antall frivillige med store ressurser til lokalsamfunnet, og de frivillige deltar i et stort og variert mangfold av aktiviteter. Det store mangfoldet av muligheter for å bidra med frivillig arbeid fører til at mange kan finne noe som virkelig engasjerer de og gir mening for den enkelte i vårt lokalsamfunn. Det store mangfoldet må også hensyntas i denne planen. Frivillighet handler ikke om å tjene penger, plikt eller lovforvaltning, men et indre ønske om å drive med aktiviteter som gir mening, og ofte sammen med andre i et fellesskap. Frivilligheten er en tilbyder av tilhørighet og fellesskap, men i følge undersøkelser nasjonalt er det også noen grupper som faller utenfor dette fellesskapet.

Den menneskelige kontakten og gjensidigheten frivilligheten tilbyr, gjør at de utfører en oppgave som det offentlige ikke kan levere. [Inspirasjonsheftet fra regjeringen for samarbeid mellom kommune og frivillige](#) fremhever frivillighetens viktighet som medmenneske, døråpner og brobygger. Dette er også gjeldende for Halden.

Samtidig viser undersøkelser at frivilligheten er i endring. Ildsjelene eksisterer fortsatt, men i noe mindre grad enn tidligere, og det er færre som vil ha lederverv og ha ansvar. Mengden administrasjon og kompetanse som kreves i ledelsen hos en frivillig organisasjon er større enn tidligere. Frivilligheten ser ut til å endre seg i retningen mot at folk ønsker seg tidsavgrensede oppgaver, som også endrer seg etter den enkeltes livssituasjon og alder. Det å gjøre frivillig arbeid innebærer at man ønsker å være fri og villig, og at det skal være gøy og gi mening for den enkelte å være frivillig. Også lokalt i Halden oppgir frivillige organisasjoner at de må bruke mer tid til det administrative enn tidligere, heller enn på det som virkelig er kjerneaktiviteten i deres organisasjon. Dette innebærer for eksempel søknader om tilskudd, rapportering, digitale ferdigheter og regnskap.

For å sikre et trygt lokalsamfunn for alle er en aktiv frivillig sektor av vital betydning. Halden kommune ønsker med denne planen å være en støttespiller, tilrettelegger og samarbeidspartner for en levende, mangfoldig og uavhengig frivillig sektor. Planen skal være en plattform for et likeverdig samarbeid, med gjensidig respekt for hverandres roller. En samhandling krever ressurser og engasjement og det må avsettes tid for å få til samspillet. Offentlig og frivillig sektor utfyller hverandre, men har også ulike roller i lokalsamfunnet. Samarbeidet skal baseres på at frivilligheten supplerer og ikke erstatter offentlige tjenester, og at frivilligheten *lever av lyst, og dør av tvang*.

Frivillighetsplanen er en temaplan, og skal være grunnlaget for Halden kommunes frivillighetspolitikk. Hovedmålet med planen er å styrke frivillighetens posisjon og status. Alle innbyggere skal ha mulighet til å delta i frivillige aktiviteter og foreninger. Dette skal føre til forbedret trivsel, aktivitet og deltakelse i Halden-samfunnet for alle. I forlengelse av dette er det også laget en handlingsplan med konkrete tiltak for kommunen, næringslivet og frivilligheten. Her fastsettes prinsipper og handlinger for å styrke relasjoner mellom kommunens innbyggere, og skal være grunnlag for inkludering på tvers av etnisk, religiøs og sosial tilhørighet.

1.1 Bakgrunn og politiske vedtak

1.1.1 Nasjonale føringer

Frivilligheten skal sikres en plass rundt bordet – fordi det gjør politiske vedtak bedre.

St. meld. Nr.10 (2018-2019) Frivilligheten – sterk, selvstendig og mangfoldig omhandler den statlige frivillighetspolitikken. Regjeringen beskriver her fire frivillighetspolitiske mål som grunnlag for prioriteringer som gjøres:

1) Bred deltakelse

Frivillig innsats er en kilde til fellesskap, demokratiutøvelse og kompetanse. Regjeringen vil at denne kilden skal være tilgjengelig for alle, uansett alder, kjønn etnisitet, funksjonsnivå eller interessefelt.

2) En sterk og uavhengig sektor

Regjeringen vil legge til rette for en sterk og uavhengig sektor som vokser nedenfra. Dette innebærer blant annet å styrke de brede støtteordningene, gjøre kriteriene for tildelingen mer åpen og legge til rette for at frivilligheten kan skaffe seg midler fra andre kilder som privatpersoner og næringsliv.

3) Forenklingsreform

Det skal være enkelt å drive en frivillig organisasjon. Det skal være enkelt for frivilligheten å søke, ta i mot og rapportere på offentlig støtte. Effektiv forvaltning og digitalisering er blant virkemidlene for å oppnå forenkling.

4) En samordnet frivillighetspolitikk

Frivillig sektor er mangfoldig. Dette mangfoldet er en styrke fordi det legger til rette for et bredt engasjement og høy aktivitet, og fordi det dekker mange behov. Et godt samspill med offentlige styresmakter skal bygge opp under frivillig aktivitet. Frivillighetspolitikken er et ansvar på tvers av sektorer og fagdepartement. God koordinering og samordning vil bygge opp under de andre frivillighetspolitiske målene. Dette gjelder også lokalt.

Videre anbefaler **st. meld. Nr. 39 (2006-2007) Frivillighet for alle** at kommuner etablerer et nært samarbeid med frivillige organisasjoner. Stortingsmeldingen anbefaler også at man utformer en lokal og helhetlig frivillighetspolitikk for å styrke samhandlingen, skape forutsigbarhet og for sikre utviklingen av et levende samfunn. Meldingen viser også til forskning hvor det vises at selv om kommuner har en omfattende og variert samhandling med frivillig sektor, er det i de fleste kommuner en manglende forståelse for hvilken rolle de frivillige kan og bør spille i kommunene. Rutiner, informasjonsflyt og manglende koordinering ser ut til å være noen av hovedutfordringene.

Hurdalsplattformen

[I Hurdalsplattformen skriver regjeringen at de vil sikre «en sterkere frivillig sektor som står på egne bein».](#) Med dette menes det at man vil sikre frivilligheten god finansiering, stor frihet og en sentral plass i vårt samfunn, og at de skal ha god tilgang på lokaler og utstyr. Unødvendige søknadsprosesser og papirarbeid beskrives som to unødvendige hindringer som regjeringen ønsker å fjerne. Videre har regjeringen bestemt at frivilligheten får full momskompensasjon.

1.1.2 Lokale føringer

I gjeldende planstrategi er det vedtatt at det bør utarbeides en frivillighetsplan for perioden 2022 – 2025. Planen har blitt utsatt, men skal nå ferdigstilles før sommeren 2023, med varighet til 2028. I forlengelsen av dette har det også blitt ansatt en frivillighetskoordinator i administrasjonen som har utarbeidelse og oppfølging av planen som en av sine arbeidsoppgaver.

Det ble utarbeidet planprogram for frivillighetsplanen, selv om planen er en temaplan og det i utgangspunktet ikke er krav til planprogram. Planprogrammet ble vedtatt i kommunestyret 28. oktober 2021. Dette ble gjort for å sikre politisk forankring av innretningen på planarbeidet.

I Halden kommunes samfunnsplan står det at «arbeid, kunnskap og klima være viktigst – for i Halden tar vi vare på hverandre, samtidig som vi bygger fellesskapet for fremtiden». Et overordnet mål i samfunnsplanen er at Halden skal være et trygg lokalsamfunn, og et lokalsamfunn for alle.

I Halden står vi overfor utfordringer beskrevet i neste avsnitt, og vi har også stått overfor utfordringer tidligere. Lokalsamfunnet har evnet å møte disse omstillingene og endret seg i takt med tiden, og vi må fortsette å møte disse omstillingene i fellesskap. Fra samfunnsplanen vil særlig målet «En kommune det er godt å bo i – gode levekår, en trygg oppvekst for barna med mangfold og høy livskvalitet» være relevant for frivillighetsplanen.

Utfordringsbildet i Halden kommune

I Halden kommune er det økende sosiale forskjeller, og det er en økning i andelen barn og unge som lever i relativ fattigdom. Undersøkelser gjort i arbeidet med «Fritidskortet» viser at det er store forskjeller på deltakelse blant barn og unge knyttet til deres sosioøkonomiske status. Samtidig tilsier også demografiutviklingen at det vil oppstå utfordringer for Haldensamfunnet, da andelen eldre vil øke, og andelen barn og unge under 20 år vil synke. [Disse utfordringene er beskrevet ytterligere i Halden kommunes kunnskapsgrunnlag for planlegging.](#)

Frivillighetsplanen, med dens handlingsplan og strategier, kan ikke løse disse utfordringene alene og må sees i sammenheng med andre kommunale planer. Frivilligheten kan, og bør være, en viktig samarbeidspartner for å løse de kommende utfordringene, og bør involveres i de kommunale prosessene som gjøres for å løse disse utfordringene.

1.2 Forankring

Det er utarbeidet flere dokumenter som omhandler forholdet mellom frivillig og offentlig sektor. For denne frivillighetsplanen vil det være noen sentrale dokumenter:

- [«Frivillighetserklæringen»](#), Regjeringen 2015.
- [«Hurdalsplattformen»](#), Regjeringen 2021
- [«Samarbeid mellom frivillige og kommuner»](#), Kommunal- og moderniseringsdepartementet, 2015.
- [«Plattform for samspill og samarbeid mellom frivillig og kommunal Sektor»](#) Frivillighet Norge og Kommunenes Sentralforbund
- [«Samarbeid mellom næringslivet og frivillighet»](#), Frivillighet Norge, rapport 2019

I tillegg er må disse dokumentene sees i sammenheng med denne planen:

- [«Kommuneplan for Halden, samfunnsdelen»](#), Halden kommune 2018-2050
- [«Vi i Halden, kunnskapsgrunnlag for planlegging»](#), Halden kommune 2020
- [«Kommunedelplan for idrett og friluftsliv 2016-2019»](#), Halden kommune (under revidering, ny vil legges inn i dokumentet)
- [«Kommunedelplan Kultur 2022 – 2034»](#), Halden kommune
- [«Kommunedelplan oppvekst, 2020-2032»](#), Halden kommune
- [«Nærings- og sysselsettingsplan, 2021-2025»](#), Halden kommune
- ["Folkehelseprofilen Halden, 2022"](#) Folkehelseinstituttet

1.3 Verdigrunnlag

[I Halden kommunes etikkplakat](#) beskrives Halden kommunes fire verdier, og er ivaretatt i arbeidet med frivillighetsplanen.

- **Åpenhet.** Vi er åpne og holder innbyggere og media informert om hvordan vi gjør arbeidet vårt. Det skal være enkelt å få innsyn. Vi lytter til innbyggernes innspill gjennom dialog, medvirkning og høringer.
- **Tillit.** Vi er bevisste vår egne habilitet, og handler konstruktivt i beslutningsprosesser. Vi er bevisste på hvordan vi opptrer, og hva vi legger ut på sosiale medier. Vi forvalter fellesskapets verdier, og opptrer ærlig og profesjonelt.
- **Respekt.** Vi respekterer alle og tilrettelegger for mangfold og inkludering. Vi praktiserer nulltoleranse for mobbing, trakassering og diskriminering. Vi bruker fagkunnskap og skjønn i arbeidet og behandler alle likeverdige. Vi overholder regler for taushetsbelagte og fortrolige opplysninger, både i og utenfor arbeidstiden. Vi bidrar til å redusere miljøbelastningen for å sikre en bærekraftig utvikling.
- **Redelighet.** Vi tar avstand fra all korrupsjon og annen kriminalitet, og handler ut fra det. Vi takker nei til gaver, arv eller andre personlige fordeler som kan påvirke våre handlinger eller vekke mistanke om slik påvirkning.

1.4 Kommuneplanen samfunnsdel 2018-2050

I kommuneplanens samfunnsdel 2018-2050 omtales frivillig sektor som noe som har stor betydning for lokalsamfunnet. Bygging av et samfunn skjer i samarbeid, og Halden har gode og lange tradisjoner på slikt samarbeid. Dette skal bygges videre på, og Halden Frivilligsentral, Halden Idrettsråd og Kulturrådet beskrives som tre viktige samarbeidspartnere, som også representerer mange andre frivillige organisasjoner. Disse tre er derfor innlemmet i arbeidsgruppen for arbeidet som gjøres med frivillighetsplanen. Samtidig er det også viktig å påpeke at mange frivillige organisasjoner i Halden ikke faller naturlig inn hos Halden Idrettsråd, Halden Kulturråd eller Halden Frivilligsentral, som for eksempel det frivillige arbeidet som gjøres i menighetene, Halden Røde Kors, Halden Sanitetsforening eller 4H-foreningene, og mange flere.

Videre beskrives det i samfunnsdelen at Halden er gode på samhandling mellom kommunal- og frivillig sektor, og at dette kan spesielt sees i samarbeidet mellom idrett og kommune på anleggsutbygging, aktivitet og bredde. Det samme skrives også om friluftsektoren, der lag og foreninger har tatt stort ansvar for tilrettelegging. I samfunnsplanen kan vi også lese at det i de senere årene har utviklet seg et sterkt samarbeid på arrangementssiden. Halden Frivilligsentral, kirkene og menighetene har vært drivende på områder som integrering og dugnadshjelp. Denne kunnskapen er viktig å bygge videre på og samhandling skal være en viktig del av løsningene i denne planen.

Kulturektoren beskrives også som gode på samhandling. De er gode på å legge til rette for arenaer der integrering, læring og mestring har gode og positive vilkår, og samtidig forhindre utenforskap. I kommunens egne tiltak er et av målene at alle skal med, og bibliotekets plass i folkeopplysning og integrering er et godt eksempel på dette. Som et forebyggende tiltak har dette effekt, ettersom det gir grunnlag for trivsel, og dermed bedre folkehelse.

Halden kommune ønsker å stimulere til økt deltakelse blant grupper som er underrepresentert i de ulike frivillige organisasjonene, og det er derfor også et mål med planen at disse gruppene skal kartlegges, slik at tiltak kan iverksettes for å stimulere til økt deltakelse fra de aktuelle gruppene. I denne sammenhengen er folkehelse og mangfold og inkludering relevant, beskrevet i de to kommende avsnittene.

1.4.1 Folkehelse

Folkehelseloven definerer folkehelse som «befolkningens helsetilstand og hvordan helsen fordeler seg i befolkningen». Frivillighet kan, i samarbeid med kommune, sees på som et av virkemidlene for å styrke folkehelsen, da folkehelse omhandler både psykisk og fysisk helse.

Folkehelselovens §4 sier: «Kommunen skal fremme befolkningens helse, trivsel, gode sosiale og miljømessige forhold og bidra til å forebygge psykisk og somatisk sykdom, skade eller lidelse, bidra til utjevning av sosiale helseforskjeller og bidra til å beskytte befolkningen mot faktorer som kan ha negativ innvirkning på helsen.

Kommunen skal fremme folkehelse innen de oppgaver og med de virkemidler kommunen er tillagt, herunder ved lokal utvikling og planlegging, forvaltning og tjenesteyting.....»
Frivillighetsplanen er et av virkemidlene kommunen har til å fremme folkehelsen.

I tillegg til helseeffekten av selve aktiviteten, medfører frivillig arbeid møteplasser og et sted for fellesskap.

1.4.2 Mangfold

Bilde: Klessentralen fra markeringen av frivillighetens år i 2022

Enkelte grupper faller utenfor frivilligheten, av ulike årsaker. Kultur, økonomi, alder, fysisk og psykisk funksjonsnivå, tilgjengelige muligheter i nærmiljøet med mer. Halden kommune er opptatt av mangfold, og at økonomiske og sosiale faktorer ikke skal være avgjørende for om en kan delta eller ikke. Frivillighetsbarometeret og folkehelseprofilen, beskrevet under 2.2, sier noe om hvem som deltar og ikke deltar i like stor grad i frivillig arbeid.

Det jobbes aktivt med universell utforming av kommunens formålsbygg, uterom, gater og torg. Kommunen jobber med å utvide ordning med aktivitet på kveldstid på skolene. Dette er en arena for alle. Her kan de som ikke deltar i organisert aktivitet, og tanken bak er å styrke

nærmiljøene til skolene, bruke bygningsmasse som står tom store deler av døgnet, og etablere gode relasjoner. Tilbudene som er iverksatt er populært, og gjøres i samarbeid med Halden idrettsråd og Halden kulturråd. Erfaringen er at spesielt barn av innvandrere, som er underrepresentert i organiserte aktiviteter, i større grad deltar på disse aktivitetene.

Halden kommune har i de siste årene jobbet med prosjekt «velferdspiloten» hvor målet er å fange opp de som trenger helhetlig hjelp, både til å komme ut i jobb, skaffe seg bolig og til å komme ut i fritidsaktiviteter/frivilligheten. Av statistikken vet vi at innvandrere i snitt har dårligere økonomi i kommunen. Vi vet også at barna som vokser opp i familier med lav inntekt lett kan oppleve utenforskap, uansett bakgrunn. Kommunen har derfor etablert en økonomisk støtteordning for de som trenger det til deltakeravgift og nødvendig utstyr for å kunne delta. Denne er finansiert av Bufdirmidler. Ordningen er behovsprøvd, og saksbehandles i samarbeid med NAV.

1.5 Planens forhold til FNs bærekraftsmål

Det er flere av FNs bærekraftsmål som er relevante for denne planen, og dette beskrives under. Handlingsplanen er først og fremst innrettet mot den sosiale dimensjonen i bærekraftsmålene, og skal være med på å legge til rette for at Haldens befolkning skal ha et godt og rettferdig grunnlag for et anstendig liv. Det er viktig på påpeke at frivillighetsplanen er tverrsektoriell, og at måloppnåelsen av bærekraftsmålene må sees i sammenheng med andre kommunale planer.

Mål 3: God helse og livskvalitet

Frivillighetsplanen skal være en bidragsyter for å tilrettelegge for god psykisk og fysisk helse hos byens innbyggere. De frivillige organisasjonene består av et stort mangfold, og er sentrale i tilbudet av blant annet fysisk aktivitet, sosiale møteplasser og tilhørighet for byens befolkning.

I tillegg bidrar frivilligheten med ressurser inn i den delen av offentlig sektor som har et særskilt ansvar for ivaretagelse av befolkningens gode helse og livskvalitet. Et godt samarbeid med frivillig sektor vil kunne styrke og supplere det lovpålagte oppdraget det offentlige har.

Mål 10: Mindre ulikhet

Halden kommune har et mål om at alle skal kunne delta i aktiviteter i regi av frivillige organisasjoner, uavhengig av etnisk og sosioøkonomisk status og funksjonsnivå og alder.

Denne planen, sett i sammenheng med andre kommunale planer, skal være med på å utjevne sosiale forskjeller gjennom tiltak i handlingsplanen.

Mål 11: Bærekraftige byer og lokalsamfunn

Frivilligheten er viktig for å ivareta en bærekraftig by og lokalsamfunn. Muligheter for å gjennomføre aktiviteter i nærheten av der du bor, i tillegg til ulike interesseorganisasjoner som ivaretar naturmangfoldet er sentrale for at Halden skal nå dette målet. Sambruk av lokaler kan også bidra til mindre behov for transport og evt. bygg og renhold. Velforeninger sentrale for lokalsamfunnet rundt der folk bor.

Mål 12: Ansvarlig forbruk og produksjon

Gjennom samarbeid med frivillige organisasjoner som tilbyr gjenbruk og utlån av utstyr sikter denne planen på å være med på å legge opp til et mer ansvarlig forbruk og mindre produksjon. De frivillige organisasjonene er også med på å forhindre matsvinn, ved at de mottar restemat fra handelsnæringen i Halden.

Mål 16: Fred, rettferdighet og velfungerende institusjoner

Lokalt i Halden, og i Norge, ligger vi langt fremme når det kommer til dette bærekraftsmålet. De frivillige organisasjonene er imidlertid viktige bidragsytere i arbeidet med å ta i mot flyktninger, og i å fremme demokrati. De er med på forebygging av diskriminering, og ulike organisasjoner «passer på» gode velferdsordninger og et velorganisert arbeidsliv.

Mål 17: Samarbeid for å nå målene

Frivillighetsplanen legger opp til et tettere samarbeid mellom frivillig, privat og offentlig sektor og at man skal samarbeide for å løse ulike samfunnsutfordringer. Ved å avsette tid til frivilligheten og legge til rette for samarbeid skaper man også tillit mellom sektorene som kan være av avgjørende betydning for samarbeid nå, og i fremtiden. Å ha et tettere samarbeid med frivilligheten vil være til samfunnets fordel i arbeidet med å nå bærekraftsmålene. Videre vil utgjør en forskjell for

vårt lokalsamfunn dersom enda flere engasjerer seg og blir en aktiv medborger ved å engasjere seg i ideelle organisasjoner, politiske partier, eller andre frivillige organisasjoner.

Videre er også de frivillige organisasjonene viktige bidragsytere og samarbeidspartnere for å nå flere av målene, men handlingsplanen er ikke direkte tilknyttet disse målene. Frivillighetens mangfold gjør at man i realiteten kunne inkludert nesten samtlige av de 17 bærekraftsmålene i planen. Eksempelvis er Dysleksi Norge en viktig samarbeidspartner for utdanningsinstitusjonene og bærekraftsmål 4, mens Naturvernforbundet er viktige for målene innenfor klima. Mål 8, anstendig arbeid og økonomisk vekst, kan også være relevant fordi frivilligheten tilfører samfunnet store ressurser, og kan også være en vei inn i arbeidslivet for en som står utenfor. For mål 5, likestilling mellom kjønnene, har f.eks Pride på Gresen blitt opprettet i Halden de siste årene, og kjemper for blant annet dette. En kan også argumentere for at mål 2, utrydde sult, burde vært inkludert i oversikten pga. matutdelingen de frivillige organisasjonene står for. Samtidig er det, som nevnt, ikke knyttet konkrete handlinger i denne planen til dette, og planen må derfor også sees i sammenheng med andre kommunale planer.

Bildene over representerer noe av mangfoldet som finnes av frivillige lag og foreninger i Halden, og som på hver sine måter er sterke bidragsytere til måloppnåelsen i FNs bærekraftsmål.

1.6 Organisering og prosess

Frivillighetsplanen skal være forankret hos både den politiske og administrative delen av kommunens ledelse, og hos frivilligheten selv. For å forankre planen hos politisk og administrativ ledelse deltok Frivillighet Norge på et møte med formannskapet 21. oktober 2021 der de satte søkelys på merverdien frivilligheten skaper og hvordan

man kan legge til rette for at frivillige organisasjoner kan være samarbeidspartnere for kommunen. Videre er det en forutsetning for planen at den presenteres godt for kommunale enheter som ønsker å samhandle med frivilligheten, slik at også kunnskapen internt om samhandling med frivillighet er god.

For å forankre frivillighetsplanen hos frivilligheten har medvirkning vært helt sentralt. 22. mars 2022 ledet Frivillighet Norge en konferanse hvor 90 representanter fra frivillige lag og foreninger deltok og ga uttrykk for sine ønsker, utfordringer og behov for samarbeid med kommune og næringsliv. Konferansen resulterte i en rapport som danner grunnlaget for videre arbeid med planen, og er førende for handlingsplanen. Referansegruppen for planarbeidet ble også valgt ut på denne konferansen.

I forkant av dette ble det gjort et arbeid med å kartlegge alle frivillige lag og foreninger i Halden slik at de ble invitert til samlingen, og «frie» frivillige er også inviterte til å delta gjennom åpen invitasjon i lokalavis og gjennom kommunens kanaler. Invitasjonen ble sendt via Brønnøysundregistrene til foreningenes adresse, for å sikre at invitasjonene nådde ut. Innspillene og rapporten var sentrale for det videre arbeidet med frivillighetsplanen og dens handlingsplan. [Rapporten kan leses i sin helhet her.](#)

Ved siden av dette har prosessen vært preget av åpenhet i arbeidet sammen med frivilligheten. Referansegruppen og arbeidsgruppen har hatt innsyn i arbeidet, med spesiell vekt på handlingsplanen og strategiene beskrevet under 4.0. Planen vil også legges ut på høring i tre uker for innspill, og sendes ut til frivillige lag og foreninger med oppfordring om å komme med innspill. Frivillighet Norge, som kommunen har signert avtale med, har kontinuerlig gitt sine innspill, og har også gitt innspill til utkastet til handlingsplanen i forkant av høring.

Det er også kartlagt internt i kommunen hvordan de ulike avdelingene samarbeider med frivilligheten, og hvilke ønsker de har for evt. videre samarbeid.

1.6.1 Styringsgruppen består av Kommunedirektørens ledergruppe, med én representant fra frivilligheten ved Øyvind Bruflat fra Halden Røde Kors. Bruflat ble valgt grunnet hans lange erfaring med frivillig arbeid i en stor organisasjon, på tvers av kommuner.

1.6.2 Arbeidsgruppen ledes av frivillighetskoordinator, og består også av folkehelserådgiver, rådgiver idrett, rådgiver kultur, rådgiver barn og unge, aktivitets- og frivillighetskoordinator ved sykehjem, og tre representanter fra frivilligheten, henholdsvis Halden Frivilligsentral, Halden Idrettsråd og Kulturrådet, som ble ansett som de tre representantene som favner bredest i frivilligheten, og som har vært tett på i arbeidet.

1.6.3 Referansegruppen er en bredt sammensatt gruppe fra ulike frivillige lag og foreninger som selv har meldt interesse for å delta i referansegruppen. Invitasjonen til å delta i referansegruppen ble fremlagt på samlingen med Frivillighet Norge 22. mars 2022, og alle som ønsket å delta i referansegruppen fikk delta. Det ble også invitert per e-post med oppfordring til alle som deltok på samlingen i etterkant om å også delta i referansegruppen. For å speile frivillighetens mangfold var det viktig å få representanter fra ulike formål fra frivilligheten, i henhold til den internasjonale ICNPOstandarden. Eksempler på ulike formål er miljøvern, særinteresser, tro og livssyn, folkehelsearbeid, sosiale eller kulturelle formål, idrett osv. Miljøvern er ikke representert i referansegruppen, og spørsmålene som ble stilt på kveldskonferansen, samt tidlig utkast til handlingsplan, er derfor også sendt over til Naturvernforbundet i forkant av høringen av planen, for å sikre god nok tid til å gi sine innspill. Samtidig er man prisgitt at det er frivillige som ønsker å bruke sin egen fritid på å delta i arbeidet. Referansegruppen har hatt stor påvirkning på handlingsplanen med strategier og mål, og har gjennom to møter gitt sine innspill til planarbeidet, først en workshop som handlet om samhandling mellom kommunal, privat og frivillig sektor, hvor de selv kom

frem til foreslåtte handlinger i handlingsplanen. I det andre møtet gikk de gjennom handlingsplanen, med tilhørende overordnede prinsipper, strategier og mål, og ga sine innspill.

Referansegruppen har bestått av:

- NAF avd. Halden og omegn
- Klessentralen Halden
- Foreningen Halden Kulturhus Vannvogna
- Halden Rotaryklubb
- Spillavhengighet Norge avd. Halden
- Kirkens Bymisjon Halden
- Frelsesarmeen Halden
- Halden Sanitetsforening
- Halden Trivselskor
- Halden Damekor
- Østfold Sangerforbund
- Halden og omegn revmatikerforening
- Predikantringen

2.0 Frivillig sektor

2.1 Definisjon av frivillighet

Frivillighet blir ofte brukt som begrep for de som arbeider uten lønn eller annen form for økonomisk kompensasjon. Denne måten å bruke begrepet på sammenfaller allikevel ikke helt med Frivillighet Norges definisjon av frivillighet, og er kanskje noe mangelfull. Dette beskrives ytterligere her. Frivillighet Norges definisjon av frivillighet: «..virksomhet, som for det vesentligste er basert på frivillige gaver/innsamlende midler og/eller frivillig tidsbruk, og som har et ikke-kommersielt formål.»

Videre beskriver også Frivillighet Norge hva som *ikke* kan defineres som frivillighet, blant annet når de offentlige rekrutterer pårørende som frivillige innenfor den kommunale eldreomsorgen i den hensikt å drive aktiviteter som også impliserer oppfølging av nære slektninger. Frivillighet Norge vektlegger at det offentlige ikke skal være en konkurrent til den organiserte frivilligheten, og bør i størst mulig grad strebe mot samhandling med frivillige organisasjoner, heller enn å rekruttere og administrere egne frivillige. [Mer om kommunale frivillige kan leses her.](#)

Som beskrevet i innledningen er det viktig at offentlig- og frivillig sektor er seg selv bevisste sine roller i samfunnet, selv om man i enkelte tilfeller kan havne i gråsonen mellom frivillige og offentlige oppgaver. Rollene skal utfylle hverandre, og frivilligheten skal utfordre og supplere det offentlige, selv om målene i mange tilfeller kan være like. Det er viktig å skille mellom frivillige organisasjoner som profesjonelle tilbydere av tjenester og mer ordinært frivillig humanitært arbeid. Ønsker kommunen at frivilligheten skal utføre lovpålagte tjenester som er kommunens ansvar, må kommunen sikre kvalitet og stille krav til måten tjenesten blir utført på. Det samme gjelder dersom frivillige selv tar initiativ til og ønsker å utføre de samme lovpålagte tjenestene.

Mange organisasjoner drives profesjonelt, og har betalte heltidsansatte. Disse heltidsansatte defineres ikke som frivillige, men det er mange frivillige som bidrar med ulike engasjement i de samme organisasjonene.

2.2 Nøkkeltall for frivillighet

2.2.1 Nasjonalt

SSB oppgir at verdiskapningen frivilligheten bidrar med i Norge tilsvarer ca. 78 milliarder kroner. Allikevel er det andre verdier enn penger som er frivillighetens viktigste bidrag til lokalsamfunnet. De frivillige organisasjonene bygger samfunnet vårt, og er viktige for vårt lokaldemokrati ved å være pådrivere for ulike interessegrupper, og i flere tilfeller utfordre de kommunale tjenestene. Flere av tjenestene kommunene i dag tilbyr er det opprinnelig frivillige organisasjoner som har avdekket behov for og igangsatt tiltak, og så har kommunale tjenester etter hvert tatt over noen av oppgavene. Et eksempel på dette kan være «Norske kvinners sanitetsforening» som ble stiftet i 1896, da hæren manglet syke- og nødmateriell. Sanitetskvinnene skaffet sanitetsmaterieell i tilfelle det skulle bli krig ved unionsoppløsningen, og senere har det offentlige tatt over denne oppgaven, men det var Sanitetskvinnene som avdekket et behov og igangsatte tiltaket.

I følge frivillighetsbarometeret 2022 deltok 59% av befolkningen over 15 år i frivillig arbeid i løpet av året, og den frivillige arbeidsinnsatsen i Norge tilsvarer 142 000 årsverk. Deltakelsen i frivillig arbeid har igjen økt etter koronapandemien, men er fortsatt på et lavere nivå enn det den var før koronapandemien. Den lønnede sysselsettingen i organisasjonene tilsvarer omtrent 89 000 årsverk. Arnesen et. al. (2016) skriver at noe av årsaken til at den lønnede sysselsettingen er økende er at folk i synkende grad ønsker å ta på seg frivillige verv som går over lengre tid. Eksempler kan være administrative oppgaver eller styreverv. Dette gjør at flere organisasjoner må ansette noen til det administrative arbeidet som frivillige tidligere tok på seg.

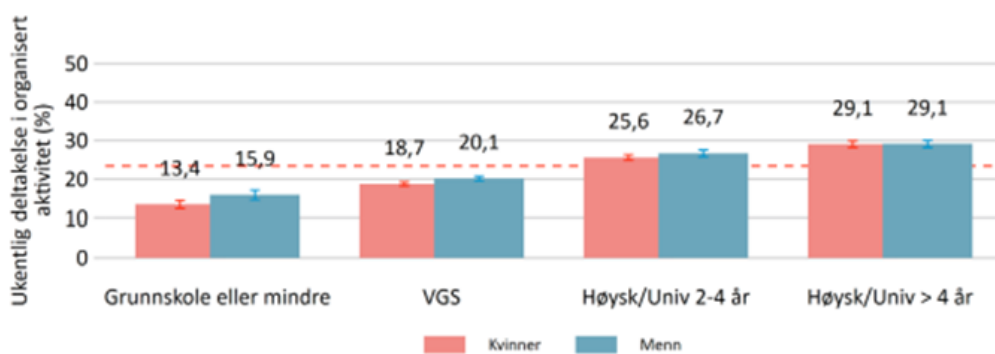
68% av befolkningen i Norge har vært medlem i minst én frivillig organisasjon i 2021. Sammen med Sverige er Norge på verdenstoppen når det kommer til frivillighet. Gruppen som gjør frivillig arbeid over 10 timer hver måned har stabilisert seg på 9%, noe som er det samme som rett før pandemien, men lavere enn tidligere år. Hovedinnsatsen i frivilligheten foregår i kultur- og idrett med 55%, mens bare 10% av det frivillige arbeidet foregår i omsorgssektoren (Wollebæk og Sivesind 2010). Frivillighetsbarometeret for 2022 beskriver at disse temaene innenfor frivillighet har hatt en vekst i 2022:

- Rekreasjon og sosiale foreninger
- Helse og sosiale tjenester
- Idrettsorganisasjoner
- Politikk- og interesserorganisasjoner
- Lokalmiljø og bosted

Mens foreningene innenfor disse temaene har hatt en nedgang i deltakelsen:

- Utdanning og forskning
- Internasjonale organisasjoner
- Religiøse organisasjoner
- Yrkes-, bransje- og fagforeninger
- Kulturorganisasjoner

Andelen som gjør frivillig arbeid er lavest blant de med lavere inntekt nasjonalt, og det samme mønsteret er synlig for de som gjør frivillig arbeid ofte. Frivillighetsbarometeret 2019 skriver også at deltakelsen i frivillig arbeid er størst blant de med utdanning fra universitet/høgskole over 4 år. Dette finner vi også igjen i folkehelseundersøkelsen fra 2021 som tar for seg *ukentlig deltagelse i organiserte fritidsaktiviteter*, med tall fra Halden:

B)

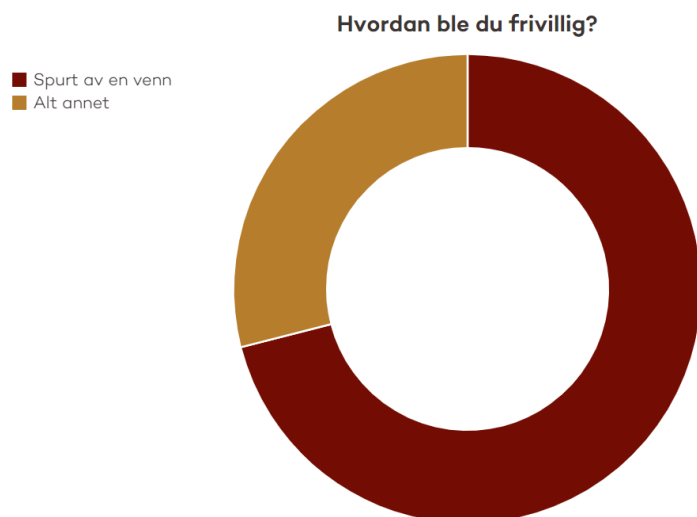
irt

Tabellen viser at jo høyere utdanning, jo flere deltar i organisert fritidsaktiviteter.

Videre kan vi lese fra Frivillighetsbarometeret 2019 at det er husholdninger med minimum 5 personer eller flere som deltar i størst grad i frivillig arbeid.

Det å gjøre frivillig arbeid fordeler seg nokså likt i alle aldersgrupper. Samtidig er det flere eldre som gjør frivillig arbeid ofte (> 5 timer per måned) i Norge. I Viken fordeler dette nokså likt som nasjonalt. Andelen som oppga ukentlig *deltakelse i organisert aktivitet*, er høyest blant dem som er 40-49 år og 70 år eller mer. En høyere andel menn enn kvinner oppgav ukentlig deltakelse i organisert aktivitet i de fem yngste aldersgruppene, mens andelen er høyere blant kvinner enn menn i de to eldste aldersgruppene.

Det er klart flere som har blitt forsøkt rekruttert til frivillige organisasjoner i 2022 (28%) enn det var i 2021 (20%). Frivillighet Norge skriver at hovedårsaken til at man ikke deltar i frivillig arbeid, er at man ikke blir spurt.

Dette kan man også se på figuren over, som viser at flesteparten av de som deltar, deltar fordi de har blitt spurt.

De fleste oppgir at de blir forsøkt rekruttert over telefonen eller ved å bli spurt personlig. Av de som blir spurt over telefonen, opplever 57% av de det som negativt. 72% opplever det negativt å bli forsøkt vervet som *giver* til en frivillig organisasjon over telefonen.

Kontroll over tidsforbruket sitt oppgis som det viktigste vilkåret som må oppfylles for at man skal engasjere seg frivillig. Videre er det å ha klare oppgaver, anledning til å bruke egen kompetanse og muligheter for å påvirke organisasjonen også viktige vilkår.

Ser vi på grunnene til at frivillige har sluttet i frivillighetsbarometeret, er det at egne barn ikke lenger er aktive den største årsaken. 18% oppgir at de har sluttet med frivillig arbeid grunnet dette.

18% av de spurte melder at de selv eller noen i familien har latt være å *delta på en fritidsaktivitet* på grunn av høye kostnader ved å delta, og andelen som svarer at de ikke deltar grunnet høye kostnader øker med husholdningens størrelse. Familier med 5 eller flere i husholdningen svarer i større grad at de har latt være å delta som en følge av dette.

Frivillige og ideelle organisasjoners inntektskilder er beregnet til å være 27% statlige og 17% kommunale og fylkeskommunale midler gjennom overføringer og kjøp av tjenester. 45% kommer fra husholdninger og 12% fra andre private aktører. I 2019 var det flere som ikke har tillit enn de som har tillit til at pengegaver blir brukt på formålet det blir gitt til. 65% oppgir at de tror mye av midlene de gir forsvinner til administrasjonskostnader. 14% tror at pengegavene forsvinner til høye lederlønninger.

Likevel mener flesteparten (59%) at resultatene er viktigere enn å holde administrasjonskostnadene på et minimum. 29% svarer at lavest mulig administrasjonskostnader er det viktigste.

Til sammen er 88% av respondentene enten enige eller svært enige om at folks frivillige engasjement er med på å utvikle og berike kommunen. 87% av de spurte svarer at de enten mener det er viktig eller svært viktig at kommunen tilrettelegger for frivillige organisasjoner/lag og foreninger.

Frivillighetsbarometeret 2019 skriver at 20% av de spurte har et dårlig inntrykk av digitaliseringsarbeidet i frivillig sektor, og det pekes på noen årsaker til dette:

- Frivillige organisasjoner er ofte små og har begrensede økonomiske ressurser som gjør at det krever prioriteringer
- Det er mangel på kompetanse i frivillige organisasjoner for å utføre digitaliseringen.

Det nevnes også som et eksempel at flere organisasjoner sender regning i posten eller ringer på telefonen ved behov som et synlig eksempel på at mangelen på digitale løsninger er synlige i organisasjonene. Trekker vi dette tilbake til tallene rundt respondentenes holdninger til utgiftspostene/pengegaver er de positive til at nettside og digitalisering er noe organisasjonene kan bruke mer penger på. Samtidig har 15% et godt inntrykk av digitaliseringsarbeidet i frivillig sektor, og på spørsmål om årsakene til dette svarer de:

- Nettsidene er gode, slik at man finner det man leter etter
- Opplevelse av at organisasjonen drives av engasjerte mennesker som gjør så godt de kan og som skaper resultater.

2.2.2 Lokalt i Halden

Å kartlegge tilsvarende som frivillighetsbarometeret lokalt ville vært ressurskrevende, og må evt. vurderes å gjennomføres på et senere tidspunkt. Trolig ville resultatene lokalt sammenfalt i stor grad med resultatene frivillighetsbarometeret har kartlagt nasjonalt.

Det er allikevel kartlagt rundt frivillighetens utfordringer, ønsker og behov i Halden gjennom kveldskonferansen med Frivillighet Norge, samt dialog med referansegruppen. Halden ungdomsråd har også bidratt med innspill knyttet til deltakelse fra barn og unge.

[Rapporten fra Frivillighet Norges kveldskonferanse i samarbeid med Halden kommune gjennomført 22. mars 2022 viser frivillighetens utfordringer i Halden, og kommer samtidig med anbefalinger til tiltak.](#)

Halden Ungdomsråd ble stilt to av de samme spørsmålene som de frivillige lagene og foreningene ble stilt på kveldskonferansen, og svarene fra deres innspill illustreres her med to ordskyer. De ordene som fremkommer med størst bokstaver, er de innspillene som har kommet flest ganger.

Hva slags kunnskap, utstyr eller frivillig innsats kan potensielt unge bidra med dersom de bidrar i frivillig arbeid?

Hva hindrer unge i å delta mer i frivillig arbeid?

I tillegg ble Halden Ungdomsråd utfordret til å komme med forslag til tiltak man kan gjøre for komme over disse hindringene med spørsmålet: «Hvordan kan kommunen og/eller frivillige organisasjoner øke deltakelsen i frivillig arbeid blant barn og unge?». Disse tiltakene ble foreslått:

- Samarbeid med skoler
- Sosiale medier/internett (reklame for frivillighet og fritidsaktiviteter)
- Bedre kunnskapen om hvorfor frivillig arbeid er viktig. Informere på skoler om hva og hvilke organisasjoner man kan ta del i.
- Samarbeid med idrettslag og ungdomsklubber
- Aktive brukere på sosiale medier rettet mot ungdom.
- Henge opp plakater
- Attraktiv nettside for ungdom.

2.3 Utviklingstrekk i frivilligheten

Frivilligheten er i kontinuerlig endring, og det er noen utviklingstrekk for frivilligheten nasjonalt, som trolig også er gjeldende lokalt:

- Større konkurranse om folks tid.

Man søker i mindre grad enn tidligere forpliktelser og tidkrevende livslange medlemskap i frivillige og humanitære organisasjoner. Frivillige vil gi en tidsavgrenset innsats som endres etter deres livssituasjon og alder.

- Færre vil ta styreverv.

Samtidig kreves det mer kunnskap til administrasjon knyttet til søknader om tilskudd, rapportering, regnskap, budsjetter osv. Andelen passive medlemskap øker.

- Frivillighet er i økende grad en arena for ressurssterke

Er også beskrevet under 2.2.1. Personer med lav inntekt, mindre utdanning og svakere tilknytning til arbeidslivet faller i større grad utenfor også i frivilligheten.

- Lokale foreninger vinner

Man vil i større grad enn tidligere utføre den «synlige» frivilligheten i sitt eget nærmiljø.

- Flere «shopper» i organisasjonslivet (refleksiv frivillighet)

Hustinx og Lammertyn (2003) deler frivillighet inn i refleksiv og kollektiv frivillighet, og det er en trend at den refleksive frivilligheten øker i befolkningen. Refleksiv frivillighet er i motsetning til den kollektive frivilligheten mer flyktig og opptatt av aktivitet, fremfor organisasjon. De refleksive frivillige motiveres i større grad av hva de selv foretrekker, heller enn tilhørigheten til en organisasjon.

- Flere vil heller betale for dugnaden, enn å utføre den

I mange tilfeller vil ikke dette hjelpe. Frivilligheten har ofte behov for timeinnsats og ikke nødvendigvis penger.

- Virtuell frivillighet.

Den virtuelle frivilligheten blir større og større. Fremveksten av sosiale medier har gjort det slik at frivillige organisasjoner i større grad må forholde seg til dette, og befolkningen forventer at man er aktive på sosiale medier og gir rask respons på henvendelser. Man har også egne grupper for virtuell frivillighet, som f.eks kan være å gi noen hjelp til jul, eller støttegrupper. Den virtuelle frivilligheten er også aktiv med mange medlemmer i Halden, og vises ved noen eksempler på neste side. Det er de som administrerer disse sidene som regnes som de virtuelt frivillige.

Søk på Facebook

Hva skjer i Halden.

Privat gruppe · 6,2 k medlemmer

Haldenbilder

Søk på Facebook

Mistet, stjålet, gjenglempt eller funnet i Halden & omegn.

Offentlig gruppe · 1,3 k medlemmer

Dette skjer på Haldens Scener

Offentlig · 1,8 k medlemmer · 5 innlegg per måned

Hei alle sammen! Dette er en side med oversikt over hva som skjer rundt på Haldens mange scener. Teaterforestillinger - Konserter - Festivaler - Markeder m.m

Søk på Facebook

Svømmehall i Halden

Offentlig gruppe · 661 medlemmer

Oppslagstavle Halden og omegn (Fredrikstad, Sarpsborg, osv)

Offentlig · 1,2 k medlemmer · 4 innlegg per uke

En side for å opplyse om/ spørre hva som skjer rundt deg og ditt nærområde som ikke passer på kjøpe-selge-sider. *Deling av hendelser, dugnad, kurs,barnevakt ,...

Søk på Facebook

På rundtur i Halden

Privat gruppe · 6,7 k medlemmer

Skientusiaster - Halden

Offentlig · 1,4 k medlemmer · 3 innlegg per uke

En gruppe for å dele planlagte treninger eller for å koordinere andre skirelaterte aktiviteter.

Søk på Facebook

Haldenkeramikk

Offentlig gruppe · 1,9 k medlemmer

Søk på Facebook

Breddeball Østfold

Offentlig gruppe · 1,7 k medlemmer

Søk på Facebook

Kjøp, selg, bytt, gi bort, i Halden/Ellers. 🌟📍🌈

Privat gruppe · 7,3 k medlemmer

Søk på Facebook

Networking for expats in Halden Fredrikstad Sarpsborg

Offentlig gruppe · 753 medlemmer

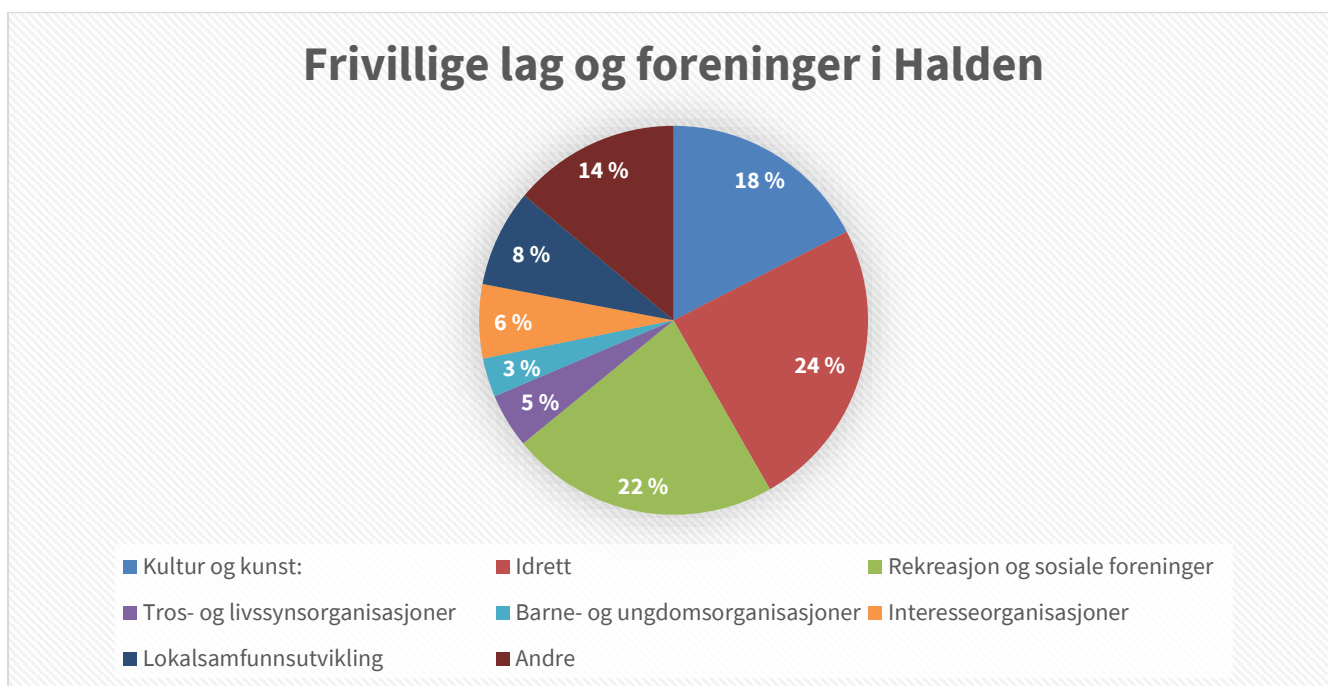
3.0 Utredningsbehov, mål, handlingsplan og strategier for å nå målene.

For å utarbeide strategiene for å nå målene, må strategiene sees i sammenheng med Halden kommunes verdigrunnlag, samt lokale- og nasjonale føringer, og frivillighetens utvikling og behov beskrevet tidligere i dokumentet.

Utredningsbehovet og målene er kommet fra politisk vedtak i kommunestyret 28.10.2021

3.1 Utredningsbehov

Kartlegge frivillige lag og foreninger for å få en totaloversikt over hvilke som eksisterer, og hva de gjør, og hvordan vi kan samarbeide. Kartleggingen vil kunne gi verdifull dokumentasjon og informasjon som skal være et viktig grunnlag for det videre arbeidet.

Figur 1: Fordelingen av frivillige lag og foreninger i Brønnøysundregisteret.

Idrett utgjør den største delen av frivillig sektor i Halden, etterfulgt av rekreasjon og sosiale foreninger og kultur og kunst. Under andre inngår de som har mindre enn 10 foreninger registrert i Halden. Disse vises i tabellen på neste side.

Idrett	75
Rekreasjon og sosiale foreninger	69
Kultur og kunst:	54
Lokalsamfunnsutvikling	25
Interesseorganisasjoner	19
Tros- og livssynsorganisasjoner	14
Barne- og ungdomsorganisasjoner	10
Politiske organisasjoner	7
Mangfold og inkludering	5
Natur- og miljøvern	5
Sosiale tjenester	4
Økonomisk og materiell støtte	4
Internasjonale aktiviteter	4
Arbeidstakerorganisasjoner	3
Yrkessammenslutninger	2
Andre helsetjenester	2
Krisehjelp og støttarbeid	2
Næringslivs- og arbeidsgiverorganisasjoner	1
Annen utdanning	1
Dyrevern	1
Bolig- og lokalmiljø	1
Frivillighetssentraler	1

Figur 2: Antall organisasjoner fordelt på hver kategori i Halden.

[Prosjektgruppen har eksportert frivillighetsregisteret fra Brønnøysundregistrene](#), og gjennomgått disse manuelt. Antallet foreninger i Brønnøysundregisteret øker kontinuerlig, og antallet i tabellen over vil ikke nødvendigvis stemme med antallet man får når man besøker registeret på et senere tidspunkt. Mange av foreningene kjenner vi til fra før. De vi tidligere ikke har vært i kontakt med har vi manuelt kontaktet per telefon eller e-post, slik at vi har vært sikre på at informasjonen som ligger inne er korrekt og oppdatert. Det er også «uformelle» foreninger i Halden som ikke har registrert seg i frivillighetsregisteret. Ettersom færre vil ha faste verv enn tidligere er det en kjent utfordring i slike lister at de krever kontinuerlig vedlikehold for at de skal være oppdaterte og relevante. Det oppleves også at kommunen får mange brev i retur når det sendes ut informasjon eller invitasjoner via frivillighetsregisteret, som kan tyde på at flere foreninger ikke er aktive, selv om de er registrerte. Det har derfor blitt besluttet at vi etablerer frivillig.no som en kontaktliste, hvor foreningene selv, eller ved hjelp av frivillighetskoordinator, kan oppdatere sin informasjon til enhver tid. Dette er et pågående arbeid, og vil ta tid. På denne måten sikrer vi at ikke alle har «hver sin» kontaktliste og sine kontakter, men at alle, både frivillige og kommunen, forholder seg til den samme kontaktlisten for de som ønsker kontakt med andre. På den samme siden kan også frivillige lag og foreninger legge ut sine behov og oppdrag, som igjen blir synlige

 Brønnøysundregistrene

[Forsiden](#) | [Produkter og tjenester](#) | [Frivillighetsregisteret](#)

Frivillighetsregisteret

Du søkte på:

Søkestreng

Kategori

Sted HALDEN

Antall frivillige enheter: 336

for alle som besøker sidene. Kommunen «markedsfører» frivillig.no ut mot befolkningen og mot frivillige lag og foreninger. Det er Frivillighet Norge som eier frivillig.no.

Kartlegge grupper som særlig faller utenfor organisert frivillighetsarbeid

Det er ikke foretatt en egen kartlegging for Halden, men trolig er dette sammenfallende med de nasjonale tendensene. Frivillighetsbarometeret kartlegger dette på nasjonalt nivå. For å kartlegge dette lokalt vil det kreves ressurser som gjør at det kan gis i oppdrag til en aktør for å gjennomføre en slik omfattende kartlegging. Deltakelse i fritidsaktiviteter blant barn og unge er imidlertid kartlagt, [og rapport fra Oslo Economics kan leses her](#). [Ungdata](#) og [folkehelseundersøkelser](#) gir indikatorer, men er ikke direkte knyttet til organisert frivillighetsarbeid.

Kartlegge hva frivillige selv anser som sine viktigste behov i forhold til kommunen og andre lag og foreninger.

22. mars 2022 ble det gjennomført en stor innspillskonferanse sammen med Frivillighet Norge. 93 påmeldte fra ulike lag og foreninger ga sine innspill på hva deres utfordringer er, hva de kan tilby, og hvordan kommunen bedre kan tilrettelegge. Videre er det gjennomført to møter med en referansegruppe som ble dannet ved innspillskonferansen. Alle som ville kunne melde seg i referansegruppen. Det er også gjennomført individuelle møter med Halden Idrettsråd, Kulturrådet, Halden Frivilligsentral og Predikantringen. Naturvernforbundet har blitt invitert separat til å gi sine innspill. Dette vil bli tatt med i utarbeidelsen av handlingsplan med tilhørende mål og strategier for å nå målene i handlingsplanen.

[Rapporten med tilhørende anbefalinger kan leses her.](#)

3.2 Mål

Hovedmål

Under behandlingen av planprogrammet ble følgende mål og delmål vedtatt:

Hovedmålet med planen er å styrke frivillighetens posisjon og status. Alle innbyggere skal ha mulighet til å delta i frivillige aktiviteter og foreninger. Dette skal føre til forbedret trivsel, aktivitet og deltakelse i Halden-samfunnet for alle. I forlengelse av dette utarbeides det også en samhandlingsstrategi for kommunen, næringslivet og frivilligheten. Her fastsettes prinsipper og handlinger for å styrke relasjoner mellom kommunens innbyggere, og skal være grunnlag for inkludering på tvers av etnisk, religiøs og sosial tilhørighet.

Delmål:

- 1) Gi en oversikt over alle registrerte frivillige lag og foreninger
- 2) Utrede aktuelle arenaer for dialog og samhandling slik at kommunikasjonen mellom de frivillige og kommunen blir enklere
- 3) Vise hvordan Halden kommune verdsetter frivillig arbeid og tilrettelegger for større mangfold.
- 4) Legge til rette for gode samhandlingsarenaer mellom de frivillige.
- 5) Gjennomføre tiltak for å øke mangfoldet i rekrutteringen til frivillige organisasjoner.

Med hensyn til frivillighetens mangfold skulle også disse målene opprinnelig konkretiseres i egne delmål for hvert enkelt område:

- Barn og unge
- Helse og omsorg

- Kultur
- Idrett
- Park, nærmiljø, natur og friluftsliv

Underveis i arbeidet ble det imidlertid gjort en vurdering om at flere av tiltakene vil omfavne det brede mangfoldet, og vurderes derfor ikke som hensiktsmessig å dele målene på den opprinnelig beskrevne måten etter egne områder. I stedet har målene og handlingene blitt delt etter utfordringene som kom frem fra frivilligheten under innspillskonferansen med Frivillighet Norge. Disse er felles for flere frivillige organisasjoner, uavhengig av hvilket område de brenner for. I tillegg må dette sees i sammenheng med de andre kommunale planene, som hvert av områdene nevnt over har egne planer for. Derfor ble målene heller delt inn i følgende kategorier:

- Lokaler og utstyr
- Administrasjon, kompetanse og ressurser
- Samarbeid, nettverksbygging og møteplasser – både mellom kommune og frivillighet, frivillighet og frivillighet, og frivillighet og næringsliv.
- Synliggjøring

4.0 Handlingsplan og strategier

Dette er en samhandlingsstrategi for kommunen, næringslivet og frivilligheten. Her fastsettes prinsipper og handlinger for å styrke relasjoner mellom kommunens innbyggere, og skal være grunnlag for inkludering på tvers av etnisk, religiøs og sosial tilhørighet.

4.1 Prinsipper for samspillet

Samarbeid mellom kommune, næringsliv og frivillighet må baseres på likeverdig partnerskap og gjensidig respekt for hverandres roller. Frivilligheten skal sikres en plass rundt bordet, og inviteres med som en verdifull samarbeidspartner på aktuelle arenaer.

Frivilligheten har en sentral rolle som formidler og forvalter av demokratiske verdier i Haldensamfunnet. Å få til samarbeid mellom kommune og frivillighet krever ressurser og engasjement for samarbeid, og det må beregnes at man avsetter tid til å få til dette samarbeidet. Samarbeidet bygger på at offentlig, privat og frivillig sektor utfyller hverandre, og at frivilligheten ikke skal erstatte offentlige tjenester, men supplere.

Frivillighetspolitikken skal være utformet som en helhetlig politikk på alle nivåer, og skal gi gode vilkår for en fortsatt aktiv og voksende frivillig sektor. For å utforme frivillighetspolitikk er det sentralt å ha dialog med frivilligheten, og at den er i tråd med Halden kommunes verdigrunnlag: Åpenhet, respekt, tillit og redelighet.

Handlingsplanen og strategiene er basert på frivillighetsplanens mål og delmål, samt frivillighetens innspill til planen. Rapporten fra frivillighetskonferansen danner hovedgrunnlaget for handlingsplanen. For å nå hovedmålet, med tilhørende delmål, om å styrke frivillighetens posisjon og status har disse områdene blitt pekt ut som hovedområder i Halden kommunes frivillighetspolitikk:

- Lokaler og utstyr
- Administrasjon, kompetanse og ressurser
- Samarbeid, nettverksbygging og møteplasser – både mellom kommune og frivillighet, frivillighet og frivillighet, og frivillighet og næringsliv.
- Synliggjøring og rekruttering

Noen av områdene henger også sammen med hverandre, og én handling i planen kan også påvirke et annet område. Et eksempel på dette kan være samarbeid og møteplasser, som også kan gi økt kompetanse, tilgang på lokaler, eller være et bidrag til synliggjøring. Handlingsplanen inneholder konkrete handlinger for å styrke frivillighetens posisjon og status, og vil revideres sammen med frivilligheten hvert fjerde år.

4.1.1 Økonomiske konsekvenser for Halden kommune ved gjennomføring av handlingsplanen

Handlingsplanen blir en del av den årlige budsjettprosessen, og vil variere fra år til år. Større arrangementer, som frivilligbørs, vil ha noe utgifter tilknyttet leie av lokale, konferansier, materiell og servering. En kartlegging av kommunens lokaler kan også medføre en senere vurdering med tanke på evt. kostnader. Tid er den ressursen det må avsettes mest av fra Halden kommunes side.

4.2 Lokaler og utstyr

Mål med tilhørende strategier:

- 1) Halden kommune skal bidra til å gi frivilligheten i Halden gode fysiske rammevilkår for å drive sin aktivitet.**
  - a. Frivillige organisasjoner som eier sine egne lokaler og benytter disse til ideelle formål er fritatt fra eiendomsskatt, [i henhold til lovverket](#).
  - b. [Frivillige organisasjoner kan søke om fritak fra byggesaksgebyr](#).
  - c. Halden kommune v/eiendom skal kartlegge sine egne lokaler og se på økt sambruk av kommunens lokaler der det er mulig.
  - d. Halden Frivilligsentral låner ut sine lokaler vederlagsfritt til andre frivillige organisasjoner.
  - e. Halden kommune stiller utvalgte lokaler til disposisjon for møtevirksomhet vederlagsfritt for frivillige lag og foreninger. Egne retningslinjer utarbeides, og booking av rommene skal være enkelt via kommunens hjemmesider.
  - f. Halden kommune utarbeider en oversikt over hvilke kommunale lokaler som kan leies av frivillige lag og foreninger.
    - i. Ikke selskap-/festlokaler (HK skal ikke være en konkurrent for frivillige og private aktører som leier ut sine lokaler til dette formålet).
  - g. Halden kommune gir andre som ønsker å leie eller låne ut sitt lokale til frivilligheten muligheten til å synliggjøre dette på kommunens hjemmesider for frivillighet.
- 2) Halden kommune legger til rette for at utveksling av lokaler og tjenester mellom frivillige foreninger kan skje.**
  - a. Halden kommune koordinerer en møtearena hvor utveksling av frivillige lag og foreningers lokaler og tjenester kan skje ved Frivilligbørs. Hyppighet for frivilligbørs vurderes i samarbeid med frivilligheten.
- 3) Det skal legges til rette for at organisasjoner skal kunne ha egne arrangementer med tilhørende arrangementsutstyr, og på den måten synliggjøre seg selv.**
  - a. Halden kommune er i dialog med aktør med arrangementsutstyr som gjør at frivillige lag og foreninger kan låne arrangementsutstyr vederlagsfritt, så lenge arrangementet ikke er kommersielt. Ved kommersielle arrangementet tilfaller en liten % av inntektene aktøren.

4.3 Administrasjon, kompetanse og ressurser

Mål med tilhørende strategier:

1) Halden kommune skal være en bidragsyter til at administrasjon tilknyttet drift av frivillige organisasjoner skal være enklere.

- a. etablerer en egen oversiktlig og nyttig hjemmeside for frivilligheten på Halden kommunes sider. Denne skal blant annet inneholde:
  - i. Lokaler for frivilligheten
  - ii. Tilskudd for frivilligheten
  - iii. Informasjon om kommunale behov, ønsker om samarbeid fra kommunale enheter.
  - iv. Informasjon om frivillighetens behov, ønsker om samarbeid med privat, offentlig og frivillig sektor.
  - v. Kontaktpersoner i Halden kommune
  - vi. Årshjul for frivilligheten
  - vii. Frivillighetsregisteret og frivillig.no
  - viii. Annet relevant for frivillige lag og foreninger.
  - ix. Siden promoteres ut mot frivilligheten, og gjennom Halden kommunes kanaler i sosiale medier.

2) Halden kommune legger til rette for at frivillige organisasjoner som ønsker å øke sin kompetanse, kan gjøre det.

- a. Det arrangeres kurs som kan være nyttige for frivilligheten, og hvor frivillighet kan dele kunnskap og erfaringer seg i mellom. Dette kan for eksempel være:
  - i. Arrangementskalender
  - ii. Støtteordninger/spillemidler
  - iii. Universell utforming av anlegg/bygg
  - iv. Administrering-/påmeldingsystem
  - v. Rekrutteringsverktøy
  - vi. Regnskap/rapportering
  - vii. Bruk av sosiale medier
  - viii. Office (excel, word, powerpoint)
  - ix. Hjemmeside/domene – egen e-post for foreningen.
  - x. Andre relevante verktøy. Frivillighetens ønsker er førende for hva det tilbys kurs i.

3) Halden kommune legger til rette for at frivillig sektor skal kunne samhandle med privat og offentlig sektor og utveksle kompetanse.

- a. Det gjennomføres årlig møte mellom representanter fra frivillig, privat og offentlig sektor.
- b. Det skal kartlegges behov og ønske for å involvere frivillighet mer i de faste møteplassene som offentlig og privat sektor har.

4) Halden kommune skal verdsette frivillighet, og skal øke sin kompetanse om samarbeid med frivillig sektor, og avsette tid for å få til dette samarbeidet.

- a. Kommunalt ansatte som ønsker å samarbeide med frivillige organisasjoner skal sette seg inn i hva frivillighet er, og hvordan man kan samarbeide med frivilligheten. Frivilligheten anerkjennes som en likestilt og selvstendig sektor.

5) Halden kommune skal gjøre det enklere for frivillige organisasjoner som ønsker å søke tilskudd.

- a. [Halden kommune har avtale med tilskuddsportalen.no](https://www.halden.no/tilskudd). Annethvert år arrangeres det kurs i hvordan søke tilskudd og rapportere på disse. Lenke til tilskuddsportalen legges også godt synlig på nettsiden nevnt over.
- b. Avd. for samfunnsutvikling bistår ved behov frivillige organisasjoner i søknads- og rapporteringsprosesser.

4.4 Samarbeid, nettverksbygging og møteplasser

Mål med tilhørende strategier:

- 1) Halden kommune, i samarbeid med frivillige lag og foreninger, skal bli bedre kjent med hverandre, og øke kunnskapen om hverandres roller og hva vi gjør, og kan gjøre for hverandre.**
  - a. Avdeling for samfunnsutvikling med andre relevante ansatte gjennomfører ulike besøk hos frivillige organisasjoner, og synliggjør disse besøkene på Halden kommunes hjemmesider og i sosiale medier.
- 2) Halden kommune skal ha tydelige kontaktpunkt(er) for frivilligheten, og det skal være enkelt å komme i kontakt med disse.**
  - a. Frivillighetskoordinators rolle og kommunalavdelingen rollen er tilsatt, tydeliggjøres som et kontaktpunkt for frivillige lag og foreninger, som også har bredt kontaktnettverk innad i kommunen, og kan tilrettelegge for møter mellom frivillige og kommunalt ansatte.
  - b. Frivillighetskoordinator innehar knutepunktfunksjonen opp mot Bufdir, og Bufdir sine tilskuddsordninger.
  - c. Halden kommune bidrar til å synliggjøre Halden Frivilligsentrals rolle som et kontaktpunkt for enkeltfrivillige og frivillige organisasjoner som er på leting etter samarbeidsmuligheter. Halden Frivilligsentral tar også ansvar for å koble enkeltfrivilliges interesser opp mot eksisterende lag og foreninger, og kan også dele sine lokaler med andre frivillige lag og foreninger.
- 3) Halden kommune skal tilrettelegge for at offentlig, privat og frivillig sektor skal samhandle.**
  - a. Det arrangeres frivilligbørs. Frivilligbørs er en modell hvor kommune, næringsliv og frivillighet møtes, og hvor man kan inngå avtaler om partnerskap. Hyppigheten på frivilligbørser avklares i samarbeid med frivilligheten.
  - b. Avtalene skal ikke involvere penger, men er toveistjenester, eller også én vei.
    - i. Eksempel på avtaler fra andre kommuner:
    - ii. *Koret får låne øvingslokaler mot at de synger på julebordet til bedriften*
    - iii. *Velforening rydder ved sykehjemmet mot at sykehjemmet serverer mat og drikke under arbeidet*
      1. [Eksempler fra Svelvik Frivilligbørs kan i sin helhet leses her.](#)
    - iv. Det skal kartlegges hvilke møtearenaer frivilligheten kan/bør/skal inviteres til, og som oppleves relevant for både frivillig, offentlig og privat sektor.
    - v. Aktører fra privat sektor som samarbeider med frivillig sektor presenterer for privat og offentlig sektor om hvorfor de samarbeider, hvordan de samarbeider, og hva det gir både frivillig og privat sektor.
- 4) Halden kommune, i samarbeid med frivillige lag og foreninger, skal gjøre det enkelt for frivillige lag og foreninger å finne kontaktinformasjon til hverandre.**
  - a. Det fortsettes med å oppfordre frivillige lag og foreninger til å registrere seg på frivillig.no, slik at alle har den samme kontaktlisten med oppdatert informasjon. Ved siden av dette legges det også lenke direkte til frivillighetsregisteret hos Brønnøysund på kommunens hjemmesider.
- 5) Halden kommune skal kartlegge mulighetene for å gjøre samhandlingen mellom kommunal- og frivillig sektor enklere.**
  - a. Det skal kartlegges erfaringer fra andre kommuner, og evt. syn på digitale løsninger fra mulige frivillige organisasjoner som samarbeidspartnere for kommunen. Enkelte kommunalavdelinger ytrer behov om en forenkling av samarbeidet med frivillige organisasjoner gjennom bruk av digitale løsninger for samhandling.

4.5 Synliggjøring og rekruttering

Målene som omhandler synliggjøring og rekruttering er delt i «4.6.1 Rekruttering av frivillige og synliggjøring av frivillige organisasjoner», og «4.6.2 Rekruttering av barn og unge til fritidsaktiviteter».

4.5.1 Rekruttering av frivillige og synliggjøring av frivillige organisasjoner:

Må med tilhørende strategier:

- 1) Halden kommune skal gjøre det enkelt for alle, enten det er kommunalt ansatte, frivillige organisasjoner eller private, å finne fram til de ulike frivillige organisasjonene og deres kontaktinformasjon.**
  - a. Halden kommune etablerer en egen side for frivillighet på sine hjemmesider, og markedsfører frivillig.no og den lokale frivilligheten ut mot befolkningen i sine kanaler.
  - b. Sosiale medier
  - c. Dialog med skoler
  - d. Forebyggende hjemmebesøk hos eldre.
  - e. NAV.
  - f. Osv.
- 2) Halden kommune skal bistå med å synliggjøre frivillige organisasjoner ut mot befolkningen, både digitalt og fysisk.**
  - a. Frivilligheten inviteres årlig med på årlig arrangement hvor de vederlagsfritt disponerer HKs grunn til å ha stand og kan synliggjøre seg selv. Halden kommune koordinerer dagen sammen med frivilligheten.
  - b. Halden kommune promoterer frivillig.no i sine kanaler på sosiale medier.
  - c. Halden kommune skal synliggjøre og verdsette frivillighetens bidrag ved sine arrangementer og i deres tjenester. Dette kan for eksempel være når man snakker utad om arrangementer i lokalavis, eller til kommunens samarbeidspartnere.
  - d. Alle tilflyttere til Halden får velkomstbrev med informasjon om arbeid, skole osv. Her skal også informasjon om frivillighet og Haldens frivillige organisasjoner og muligheter inkluderes.
  - e. Det utarbeides en flyer om frivillighet i Halden på flere språk som kan deles ut ved aktuelle arenaer, som HKK, NAV.
  - f. I samarbeid med helse og mestring skal informasjon om frivillighet gis til de på 67+ for å fortsatt kunne holde seg i aktivitet.
  - g. Halden kommune synliggjør frivillighet på infoskjerm på Høgskolen i Østfold.
- 3) Halden kommune skal synliggjøre frivillige organisasjoner internt i egen sektor, og bevisstgjøre kommunalt ansatte på hvordan man kan samarbeide med ulike frivillige organisasjoner, og hvilke muligheter som finnes.**
  - a. Frivillighetskoordinator holder, ved behov, kommunalt ansatte som er i kontakt med ulike målgrupper oppdatert om trender og behov i frivilligheten. Eksempelvis har helsesykepleiere ved skolene kanskje behov for annen kunnskap om frivillige organisasjoner enn det helse og mestring har ved sine forebyggende hjemmebesøk.
  - b. Kommunalt ansatte som ønsker å samhandle med frivilligheten skal sette seg inn i frivillighetsplanen, hva frivillighet er, og hvordan man kan samarbeide.
- 4) Halden kommune skal gjennomføre informasjonsarbeid om frivillighet rettet mot grupper som tradisjonelt ikke deltar i like stor grad i organisert frivillighetsarbeid.**
  - a. Halden kommune samarbeider tett med andre enheter som er i kontakt med målgruppen(e), og gir råd og veiledning om frivillighetens egenverdi, og hvilken nytte det kan for både en selv og samfunnet om den deltar i frivilligheten.

-
- i. Dialog med veiledere hos NAV som er i kontakt med individer og bevisstgjøre de på at frivillighet har en egenverdi, men også at det kan være en vei inn i jobb, for den som ønsker det. Ved å delta i frivillighet bygger en nettverk og kommer i kontakt med andre mennesker, som igjen kan være en potensiell arbeidsgiver, eller som kan kjenne noen som er en potensiell arbeidsgiver. Videre vil det også være positivt for en CV å kunne vise til at man har deltatt i frivillig arbeid. Frivilligheten har egenverdi, men kan også være en vei inn i arbeidslivet.
  - ii. Dialog med tjenesten som driver forebyggende hjemmebesøk, og orientere disse om hva som finnes ut fra den enkeltes ønske og behov.
  - iii. Faget «Innsats for andre» styrkes med økt samarbeid med frivillige organisasjoner, hvor ungdom i ungdomsskolealder skal bli kjent med frivillighet og hva frivillig arbeid er. Samarbeid mellom kommunalavdelinger og frivillige organisasjoner.
  - iv. HKK får en flyer på flere språk om frivillighet i Halden som de deler ut til sine elever.

4.5.2 Rekruttering av barn og unge til fritidsaktiviteter

Mål med tilhørende strategier:

- 1) Halden kommune skal oppfylle fritidserklæringen, og alle barn og unge skal mulighet til å delta i minst én organisert fritidsaktivitet.**
  - a. Halden kommune har etablert en ordning for støtte til fritidsaktiviteter. Denne evalueres kontinuerlig og skal utvikles til å være både brukervennlig og håndterbar for kommune. NAV saksbehandler søknadene. Støtten er finansiert med midler fra Bufdir.
  - b. Kirkens Bymisjon v/Skattkammer drifter utlån av utstyr til fritidsaktiviteter.
- 2) Halden kommune, i samarbeid med aktivitetstilbydere for barn og unge, skal gjøre det enkelt for barn og unge og deres foresatte å finne fram til de ulike tilbudene som finnes i kommunen, og bistå i markedsføring av de ulike aktivitetstilbudene i regi av frivillige organisasjoner.**
  - a. Ungfritid.no samsnakker med Frivillig.no. Synliggjøres på samme måte som frivillig.no, men også målrettet med besøk hos skoler og andre instanser som er i kontakt med barn og unge.
  - b. Halden Idrettsråd gjennomfører barneidrettens dag, hvor barn kan få prøve ulike aktiviteter i regi av HIRs medlemsklubber, samt aktiviteter i skolens ferier.
  - c. Halden Idrettsråd og Halden Kulturråd gjennomfører aktiviteter på skoler rett etter skoletid, finansiert med Bufdirmidler via Halden kommune.
  - d. Elevbedrift ved Halden vgs. skal markedsføre fritidsaktiviteter mot ungdom der man treffer ungdom. Dette innebærer markedsføring på sosiale medier (Tik Tok og Instagram) samt fysiske standplasser.
  - e. Skolen informerer om de ulike aktivitetstilbudene i forbindelse med oppstart av nytt skoleår. Informasjonen tilgjengeliggjøres på skolens hjemmeside på flere språk.
- 3) Halden kommune skal sørge for at nye tilflyttere til byen og deres barn får informasjon om hvilke aktivitetstilbud som finnes i Halden.**
  - a. Alle nye tilflyttere til Halden får brev med tilbud om velkomstpakke. I dette brevet skal det også være informasjon om fritidsaktiviteter for barn og unge.
- 4) Halden kommune kartlegger barrierer for deltakelse i fritidsaktiviteter, og iverksetter tiltak.**
  - a. ALLEMED-dugnad gjennomføres våren 2023 som gir konkrete tiltak det kan jobbes med for å inkludere alle barn og unge i fritidsaktiviteter, og tiltakene det kommes frem til her jobbes videre med i planperioden.
  - b. I samarbeid med Halden vgs. kartlegger vi frafall i organiserte aktiviteter blant barn og unge, og iverksetter tiltak som kan være med på å forhindre dette frafallet, og deltakelse i nye aktiviteter.
  - c. Halden kommune kartlegger hvorvidt det er aktivitetstilbud som mangler i Halden, og iverksetter tiltak dersom det er frivillige organisasjoner som ønsker, eller som kan motiveres, til å sette i gang tilbudet for å rekruttere nye deltakere.

5) Kommunale enheter som er rettet mot barn og unge skal også prioritere fritidsaktiviteter som en del av deres samtaler med barn og unge.

- a. Skolen skal også ha fokus på fritidsaktiviteter i dialogen med elever og deres foresatte.
- b. Helsepsykepleiere spør barn de er i kontakt med om deltakelse i fritidsaktiviteter, og veileder de til hvor de kan finne hvilke muligheter som finnes.
- c. Det skal være enkelt å finne fram til aktuelle aktivitetstilbud ut fra hvert enkelt barns interesser, og hvilke støttemuligheter man har.

6) Halden kommune skal samarbeide med frivillige organisasjoner og andre som jobber for å rekruttere og beholde barn og unge inn i fritidsaktiviteter.

- a. Samarbeid med Halden Idrettsråd om miljøkontakter
- b. Samarbeid med Frelsesarmeen v/ prosjektkoordinator Inn i aktivitet
- c. Samarbeid med andre aktører, som f.eks Halden Frivilligsentral, som også veileder barn og unge/deres familier inn i fritidsaktiviteter.
- d. Halden Idrettsråd kobles sammen med HKK med tanke på å rekruttere foreldre, med deres familier, tidlig inn i idrettsaktiviteter. Å få med foreldrene kan være et viktig ledd i å få med barna.